

IL-KACCATUR

Ta' P.P. THEUMA

Tlaqna; kienu x'il-hamsa u nofs ta' wara nofs in-nhar. Qsamna t-triq ewlenija tar-rahal u rnejnielha ghal ta' l-lsqof. Biex tidhol f'dan ir-raba' trid tghaddi minn sqaq kollu sigar tal-harrub, li wara l-ewwel xita kienu hodor u jarmu n-nida. Kif qbadna l-moghdija l-tqajna ma' kaččatur. "U x'rajt"? qallu siehbi, "Zewg daqquqiet u erba' summi-niet", wiegeb, "ma gewx ghat-tir".

Minn moghdija dejqa wasalna f'qatgħa gherja, imdawra b'sigar kbar tal-harrub tat-tin u tal-bajtar tax-xewk. L hemm xi bidwi jagħ-zaq jew jaqla' l-haxix; 'l isfel aktar, xi rahlija twaddab xi žrara lill-ghabura ghax se taqbzilha barra mill-hajt.

Sibna d-dura tagħna, poġġejna fuq żewg ġebliet imqegħdin ap-posta u t-tnejn intawlu għonqna biex naraw nilmhux xi rixa. "Xejn", qalli Benjamin, ghax hekk kien jismu siehbi. Dan raġel mibni b'saf-fejn, daqsxejn goff, b'zewg mustačči mibrumin wurdiena u bil-kappell tal-Panama. Dan kien surmast fl-iskola tal-Gvern, issa bil-pensjoni minn žmien. Waqa' t-teatru u ma baqagħlu xejn hliel il-kačča. Erhilu jittkellem fuqha u ma jispičča qatt. Isemmilek il-harruba, il-fergħa fejn qagħdet it-tajra; ighidlek x'kienet, jekk kuččarda, russett, daqquqa jew kokka mingħajr qatt ma jfallilu, u, haġa tal-ghaġeb, qatt ma jigi b'xejn.

"Oqghod baxx", għajjat, u jien għaddast rasi 'l isfel, Niżżel rasu, qagħad jistenna ftit, wahhal il-kanna ma' spalltu, ha l-bogħod, u fetah in-nar. Kienet kuččarda. Mat-tifqigħa waqgħet sobtu fl-art. "Qtiltha", ghidtlu, u hriġna niġru daqs sajjetta. It-tajra taret, meta kien jon-qosha xi erba' passi. "Kif", ghidtlu, "mela ma qtilthiex?" u qagħdet fuq l-aktar fergħa għolja ta' sigra tal-harrub. Minn fejn konna rajnieha ddawwar rasha 'l hawn u 'l hinn, b'dawk għajnejja jibru. Tlaqna, niġru għal warajha, reġa' rafa' u t-tajra waqgħet minxura fl-art. Mort niġri, htaftha mhux mingħajr ma girfitni żewg girfiet li nibqa' niftakarhom; "Wahda ġewwa, tghid noqtlu xi oħra?" qalli. "Issa naraw" Kienet newba tal-kačča,—il-passa tal-gamiam ta' Settembru. "Ma nafx", qalli, "kif għadha m'ghaddietx qatgħa gamiam". Ma kien jon-qsu xejn. Is-sema mghotti bi shab ohxon u iswed, sa tqattar ix-xita, rih isfel, xi jrid iktar? "U araha ġejja wahda", qalli. Tawwalt għonqi 'l fejn qalli, imma ma stajt nara xejn.

Taraw li m'iniex tal-qatgħa u qatt ma hriġt għall-kačča, imma bħal dak in-nhar qatt m'ghamilt. Kont għadni ngħarrex l-orizzont u siehbi ġa refa' u għal "tir" ta tnejn. Il-hasda li nhsadt ma tinkitibx. Ma kontx hsiebi hemm, hu ma qalli xejn u jien qgħadt nistenna l-gamiam xi mil bogħod. "Hemm ara fejnhom", qalli, u tassew, żewg gamimiet, smien daqs żewg bčiečen waqgħu ftit 'il bogħod minna.

Il-hin beda jagħmel tiegħu. Ix-xemx il-jum kollu ftit u xejn deheret, bexxqet għall-aħħar darba l-istar tas-shab iswed u għodsot. Bdiet ittemni l-Ave Maria. Inghaqdu magħna erba' kaččaturi oħra u tlaqna lejn id-dar. Kulhadd kien ferħan dak in-nhar ghax kien għadda tas-sew gamiam u dahal. "Donnu ma beżax minna", qal wiehed. Infridna fejn it-triqat jinfirdu. Jiena u siehbi għaddejna minn taħt il-ġnien biex naslu d-dar. It-tajra mdendla f'idu, ġwenħajha mniżżlin 'l isfel, qisha ġganta tal-ghasafar mingħajr saħħa, saqajha bħal ta' tigieġa kienet iġġiblek għira. "X'daqsxejn stuffat għandek f'idek", qaltlu wahda. U hu hallih jintefah u jittkabbar, b'dak il-kappell abjad tiegħu, bis-sidrija u l-qalziet tal-fustan. Għalxejn hafna nisa għajjurin ghax ir-raġel tagħhom qatt ma ġibilhom bičča kačča; qalulu minn kollox, lil hadd ma ta widen. Ferħan se jtir qasam dawk il-hafna nies għażżiena u baqa' sejjer dritt id-dar.

SIGRA TAL-HAWH

Ta' P. P. THEUMA

Ġurnata fost l-oħrajn fix-xahar ta' Ġunju
Hriġt haġa u mort sal-ġnien fil-ghodu kmieni
Li qed f'xaqliba mżerżqa għal xatt il-baħar
Go raħal jarmi l-ilma, kollu swieni.

Ix-xemx kemm kemm bdiet tfigg minn xfar il-baħar,
Is-shab imnaqqax b'ghadd ta' frak imdieheb,
In-nida fosos fosos fuq il-weraq
Maż-żiffa jiddi, jilma u jitbiegħed.

Oh x'dehra helwa li thennilek qalbek!
Hekk kif kont qiegħed b'sigar sbieħ imdawwar,
Kien hemm il-prun, għajnbaqar, bambinella,
Imħallta ma' kull frott li Alla sawwar.

'Ma l-isbaħ fost is-sigar tal-ġnien kollu
Il-hawha kienet tfuħ fix-xemx għodwija!
Ma nafx lil x'hiex inxebbah dak is-seher,
Dik il-hlewwa, wil-fwieħa saħħarija.

Sthajjiltha għarusa mzejna, fl-aqwa tagħha,
Xebba fuq tagħha mit-tfajliet Maltija
Sejra tiltaqa' ma' l-għarus ta' qalbha
B'ghajnejha sbieħ, haddejha bellusija.